

налъ. Равалаяка го мъчили страшни мъки, нъ той пакъ не обадилъ, кой го е накарилъ да направи такъво зло. (Казоватъ, че и той, както и убийца та на Хенриха III, билъ подученъ отъ езуити ти).

Ришелйе и Мазарини. Прѣемникътъ и синъ тѣ на Хенриха IV, *Людовикъ XIII* (1610—1643) билъ оште младъ, та затова, до нѣкое врѣме, царство то управлявала майка му Мария Медичи. Послѣ тя се принудила да отстъпи мѣсто то си на прочутиѣ Кардиналъ Ришелйе. Людовикъ XIII билъ много добръ кралъ, нъ не обичалъ да се труди умственно. Той се боялъ отъ тежки ти правителствени грижи, и затова, ако и да не обичалъ много Ришелйе и дори му дождавало тежко негово то настояничество, нъ като гледалъ, че въ рѣцѣ тѣ на кардиналъ тѣ добрѣ върветъ работи ти оставилъ му да управля царство то до смъртъ. Ришелйе най-много залегналъ да уякчи царска та власть, и да подчини всички ти части на царство то направо подъ наздоръ тѣ на върховно то правителство. Той съвсѣмъ смирилъ Хугеноти ти и имъ отнелъ крѣпости ти; а послѣдно то имъ прибѣжиште, градъ Ларошелъ, призелъ слѣдъ упорита забрана. Нъ той пакъ оставилъ на Хугеноти ти вѣроисповѣдна та имъ свобода, която имъ била дарена съ Нантскій Едиктъ. Той най-много гонилъ немирни ти французски голѣмци (аристократи), които не штѣли да забораветъ феодални ти си правдини, и кога какъ намирали стодно врѣме, вдигали крамола и буни. Строгость та на кардиналъ тѣ направила да го намразетъ голѣмци ти, които много пѣти се наговаряли да го убиятъ. Нъ Ришелйе постъпвалъ съ заклетници ти като съ царски издадници, та безъ милость ти наказовалъ съ клане; по между тѣхъ загинали нѣкои и отъ най-прочути ти фамилии (като Шале и Монморанси). Ришелйе прѣкъсналъ въ Франция обичай тѣ да се събиратъ »царски чиновници«, сир. прѣдставители отъ